

Activitate III.2: sondaje geologice în punctele cheie ale *limes*-ului roman

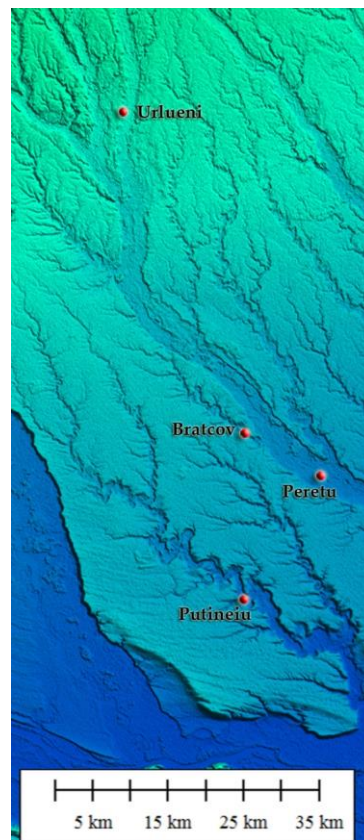
Deși nu pare, titlul acestei secțiuni are o legătură directă cu prima secțiune a raportului, redactarea fiind oarecum eliptică (e greu de rezumat o idee relativ complexă într-un titlu de activitate); într-o redactare ceva mai explicită, ar fi „sondaje geologice de interes palinologic”.

După cum este cunoscut, polenul nu se conservă decât în zone umede, respectiv în lunci de o anume amploare; doar în astfel de locuri am avea ocazia, eventual, de a preleva probe care să conțină prețioasele informații asupra vegetației din zona proximă.

Datorită costurilor considerabile ale prelucrării carotelor prelevate¹, am adoptat o strategie în doi timpi. Primul pas era să stabilim care sunt zonele favorabile (potențial cu sediment conținând polen, dar și databile, deci cu resturi organice utile C14), pentru ca doar într-o etapă secundă să trimitem la un laborator specializat probele selecționate.

Figura 1.

Carote de interes palinologic. Localizarea primului set de sondaje sedimentologice, aprilie 2016.

Astfel, în luna aprilie s-a realizat primul set de sondaje, având ca repere majore (1) lunca Văii Călmățui, în dreptul satului Putineiu, (2) în lunca Văii Vede, zonă la nord de satul Peretu, (3) în lunca Bratcovului, la nord de Spitalul TBC, și (4) lunca Cotmenei, sub fortul mare de la Urlueni. În fiecare caz s-au practicat câte două carote (cu excepția Peretu, unde s-a făcut una singură), având adâncimi de 2 sau 3 m, funcție de adâncimea stratului predominant nisipos (în care speranța găsirii polenului este nulă, vechimea unor astfel de straturi fiind, de altfel, prea mare). Prelevarea s-a făcut în tub închis de PVC, lung de un metru, probele fiind deschise în laboratorul MNIR, pentru studiu, datare relativă în baze geologice, schiță stratigrafică, estimarea șanselor de existență a porilor de polen, în fine, prelevarea de probe mici, de la adâncimi cunoscute, probe care păreau să corespundă intențiilor (cu prezență de material organic necesar datării

¹ Cca 1000 lei doar pentru prelucrarea primară a unui metru de sondă, al cărui scop este doar de a estima dacă există sau nu polen în sediment. A doua parte a analizei – în cazul în care diagnosticul este favorabil – este însă de cinci ori mai costisitoare.

absolute). În proces au fost eliminate probele de la Urlueni și Bratcov, apreciindu-se că există șanse mici de prezență a polenului.

Probele prelevate în laboratorul MNIR au fost trimise la IFIN, colectivului de la Reactorul de 1MV, pentru datare. Având în vedere că, din aceste probe, lipseau resturile de lemn, specialiștii de la IFIN s-au aflat – în premieră pentru ei – în situația de a data sediment organic, operațiune laborioasă și dificilă.

Tabel 1. Datare preliminară a probelor din carotele de la Putineiu și Peretu.

CAROTAJ / SONDAJ	MATERIAL, OBSERVAȚII, ADÂNCIME	DATARE PRELIMINARĂ
C1, Putineiu I; 166.35 ²	Sediment organic în aluviuni fine, - 86 cm	132-334 calAD (95.4%)
C1, Putineiu I; 167.35	Sediment organic în aluviuni fine, -144 cm	1451-1296 calBC (95.4%)
C1, Putineiu I; 168.35	Sediment organic în aluviuni fine, -218 cm	3520-3365 calBC (95.4%)
C2, Putineiu II; 169.35	Sediment organic cu fragmente de lemn în aluviuni fine, - 218 cm ³	2368-2203 calBC (77.5%)
C5, Peretu; 170.35	Sediment organic în aluviuni fine, -85 cm	1451-1529 calAD (49.0%) 1543-1635 calAD (46.4%)
C5, Peretu; 171.35	Fragmente fine de cochilii în aluviuni fine, -265 cm	41821-40731 calBC (95.4%)

Datele preliminare⁴ au fost comunicate la 20 septembrie 2016 (Tabelul 1). În baza lor am ales repetarea carotei 1 de la Putineiu⁵, la o adâncime de 2 m, sperând să acoperim astfel tot spectrul cronologic între epoca recentă și Epoca Bronzului. Sonda geologică de la Putineiu s-a repetat la finalul lunii octombrie, la momentul actual probele fiind trimise la Cluj, la Institutul de Cercetări Biologice, pentru expertiza primară (evaluarea prezenței polenului).

În afara acestor sondaje de interes palinologic, s-a mai prelevat o carotieră, de interes pur arheologic, în aceeași luncă de la Putineiu, pe obiectivul cunoscut în toponimia locală drept „drumul de cărămidă”, care este, foarte probabil, un drum roman, paralel cu obstacolul de graniță. Această carotă servește stabilirii stratigrafiei obiectivului, ca un prim element de diagnostic, funcție de care se va hotărî dacă este necesară o altă intervenție la fața locului, cât și metodele de studiu.

² Acesta este ID-ul de lucru de la IFIN.

³ Între pozițiile în teren ale celor două sonde de la Putineiu există câteva zeci de metri, așa încât datele radio-carbon sunt într-o zonă credibilă, fiindcă colmatarea luncii poate să nu fi evoluat egal, în puncte diferite.

⁴ Analiza sedimentelor însă a continuat, fiind prezentat un nou raport de activitate pe 15 octombrie, rafinând rezultatele de mai sus, fără a schimba esențial datele problemei. Volumul și complexitatea acestui raport exclud reproducerea lor într-un raport sumar, cum este acesta.

⁵ Așa cum am menționat mai sus, finanțarea existentă în acest proiect permite doar expertiza pentru 2 m de sediment.